

PARTICULARIS DE COMPUTIS ET SCRIPTURIS

ТРАКТАТ ЗА СМЕТКИТЕ И ЗАПИСВАНИЯТА

*Qual fuerant mediis
carie consumpta latebris
restituit Lucas lectoramice tibi*

*Това, което лежеше в прахта
и гниеше забравено в подземнето,
Лука го намери за теб
приятелю и читателю.*

ОПИСАНИЕ НА ГЛАВИТЕ В ТРАКТАТА:

- Глава 1 За условията, които са особено необходими на истинския търговец и за реда, който се води Главната книга с Журнала към нея, както във Венеция така и на всички други места.
- Глава 2 За първата основна част на трактата, наречена инвентар, какво е това инвентар и как търговците трябва да го управляват.
- Глава 3 Форма на инвентара с всички принадлежащи към него реквизити.
- Глава 4 Много полезни напомнания и добри наставления за добрия търговец.
- Глава 5 Относно втората част на трактата, наречена диспозиция, какво се разбира под нея, и в какво се състои тя по отношение към търговията и трите основни счетоводни книги.
- Глава 6 За първата книга, наречена „Мемориал“, какво се разбира под това, как и кой трябва да пише в него.
- Глава 7 За това как, защо и от кого в много места се заверяват търговските книги.
- Глава 8 За това как следва да се съставят статиите в Мемориала, изложено с надлежни примери.
- Глава 9 За деветте способа, с които обикновено се правят покупки, прилагайки ги към такива стоки, които в определени моменти най-много се купуват от търговци.
- Глава 10 За втората голяма търговска книга, наречена Журнал, за това какво представлява тя и как правилно да я заведете.
- Глава 11 За два израза, които се използват в Журнала, особено във Венеция: единия е „на“, другия е „от“ и какво означават те.
- Глава 12 За това как се съставят статиите в Журнала под „Давам“ и „Имам“ с много примери; за още две използвани имена в Главната книга: „Каса“ и „Капитал“ и какво трябва да се разбира под тях.
- Глава 13 За третата и последна книга, наречена Главна, как следва да се води, както и за регистъра, който се съставя по прост или двоен способ.
- Глава 14 За това как статиите се прехвърлят от Журнала в Главната книга, защо от една статия в Журнала, се образуват две в Главната книга, също за способа за зачеркване на статии в Журнала, накрая, за два номера в Главната книга, които са отбелязани в полето на Журнала, и защо така се прави.

- Глава 15 За способа за съставяне в Главната книга на статиите за каса и капитал от спрямо „Давам“ и „Имам“; за това как следва да се обозначи отгоре в заглавието на листа, годината със старинни числа, замяната им с други и за разпределението на хартиеното пространство за малки и големи статии съобразно изискванията на дейността.
- Глава 16 За това как са съставени статиите в „Даваме“ и „Имам“ в Главната книга по отношение на стоки, принадлежащи на дадено лице по инвентар или друг вид.
- Глава 17 Как и защо се водят сметки от публични институции, както и на заемната камара във Венеция, която се управлява съобразно разделението на града на шест участъка.
- Глава 18 Как следва да се съставят статии в Мемориала, Журнала и в Главната книга във връзка с посредници във Венеция, и за заеми; по-нататък за това как съставят статиите във всичките три книги, т.е. в Мемориала, Журнала и в Главната книга по отношение на стоките, закупени с пари в брой или отчасти в брой и отчасти в кредит.
- Глава 19 Как да отразим плащанията, които са извършени чрез фирма или банка, в две важни книги.
- Глава 20 За някои забележителни и особени търговски операции като: бартер, партньорски сделки и други и как те трябва да бъдат отразени в търговски книги. Отначало с прост и сложен бартер, за които следват ясни примери за всичко, както в Мемориала, така и в Журнала и в Главната книга.
- Глава 21 За други интересни операции, свързани с партньорството, как те са организирани и по какъв подходящ начин се записват във всяка книга.
- Глава 22 За отчитане на операциите, свързани с всички видове разходи, като: обикновени вътрешни, на стоки, на заплата на помощници и комисионери.
- Глава 23 За реда и начина за поддържане на сметките на магазина, който са ти поверили или ти си поверил на друг, как се водят сметките по отделно, в Главните книги на собственика и на магазина.
- Глава 24 За разплащанията с банката, как те се отразяват в Журнала и в Главната книга, какво означават и къде се случват. По нататък относно сметките и сделки с обменители на пари, когато сте в отношение с търговец или с други като банкер. И накрая, относно издадените разписки върху сметките и защо те се издават двойно.

- Глава 25 Относно друга сметка, наречена „Приходи и разходи“, която понякога се открива в Главната книга и защо често представлява отделна книга.
- Глава 26 Как да подготвим сметки, свързани с пътуването, както предприети от нас от друго име, така и предприети от други от наше име и как в резултат на това възниква необходимостта от две главни книги.
- Глава 27 За друга интересна сметка, наречена "Печалба и загуба" или „Ползи и загуби“, както трябва да се открие в Главната книга и защо не се показва в Журнала като другите.
- Глава 28 Как да продължа с прехвърлянето на сметки на Главна книга, когато тя е запълнена и къде да прехвърлите салдата в Главната в книгата не може да има лоши намерения
- Глава 29 За това как следна да се променя годината между сметките в Главната книга, ако тя не се приключва (затваря) ежегодно.
- Глава 30 Как се изписва сметка на длъжника по негово искане, както и как трябва да го направи продавач или доверено лице на собственика.
- Глава 31 Относно начина и реда на изключване на една или повече статии, които са погрешно вписани не там където трябва, както често се случва поради небрежност.
- Глава 32 Как трябва да бъде съставен балансът на Главната книга и начинът на прехвърляне статии от една книга в друга, т.е. от старата Главна книга в новата; по-нататък за това как да се синхронизира новата Глава книга с Журнала, Мемориала и други разчетни книги и как това да се отрази в Главната книга и вън от нея.
- Глава 33 Относно начина и реда за съставяне на записи за такива действия, които възникват по време на въвеждане на баланса, а именно: когато по книгите се променят салда; по-нататък по какъв начин и как се вписват записи и изменения в старите книги.
- Глава 34 Относно защо, посредством какво и как следва да се отписват (променят) салдо по всички сметки на старата Главна книга; по-нататък крайния резултат на страниците „Давам“ и „Имам“ на последното изчисляване на салдото.
- Глава 35 Относно метода и реда на водене на малки бележки, като например ръкописи, тайни писма, полици, съдебни документи, съдебни решения; относно поддържането на азбуката за по-важни писания.
- Глава 36 Кратък преглед или съкратено представяне на трактата, за запаметяване.